

[Social](#)

Esther Vivas: "La indústria agroalimentària és Doctor Jekyll i Mr. Hyde"



06/10/2017

Fundació Autònoma Solidària

Autor/a: Joana Rafart Alaball



Font: Joana Rafart Alaball



Font: esthervivas.com



Font: Icaria Editorial



Font: Freejpg.com



Font: Interempresas



Font: Sites.Google



Font: Greenpeace



Font: Icaria Editorial



Font: Amazon

Esther Vivas: "La indústria agroalimentària és Doctor Jekyll i Mr. Hyde"

06/10/2017

Autor/a: Joana Rafart Alaball

Fundació Autònoma Solidària



Resum:

La periodista Esther Vivas dona les claus per entendre què és el capitalisme verd, la desigualtat de classe envers l'alimentació i explica nous projectes que té de cara al futur.

L'Esther Vivas és l'autora d' [El negocio de la Comida](#) (Icaria Editorial), una investigació crítica sobre el funcionament de la indústria agroalimentària que ja va per la tercera edició. Actualment és opinadora i tertuliana política a diferents mitjans i està treballant en un nou llibre, aquest cop sobre maternitat i feminisme. Parlem amb ella de la bona alimentació: saludable, justa i responsable.

Segons l'Enquesta de Salut de Catalunya del 2016, el 31,8% de la població de 6 a 12 anys té sobrepès... Què ens passa?

Tot el que podríem anomenar la "mala alimentació" de la societat occidental, que parteix de la base d'aliments molt processats, amb molts sucres afegits i molta sal i greixos saturats és un model que ja es comença a implantar i va penetrant des de que som molt petits. Els infants d'avui són els adults del demà així que fomentar i imposar un determinat model d'alimentació a la infància és assegurar-lo pel futur. I, evidentment, quan veiem els índexs d'obesitat infantil, queda demostrat el problema tan greu que estem afrontant de cara a la societat del futur.

Quin futur ens espera, doncs?

Segons determinats informes d'institucions internacionals, s'apunta que l'obesitat és una de les epidèmies del futur. La gran contradicció del món actual és que vivim en un món d'obesos i famèlics. En un extrem del món la gent menja molt i malament i, en l'altre extrem del planeta, trobem gent que no té accés a aliments bàsics. Tenim tant un problema de malnutrició com un problema de desnutrició. I els dos fenòmens tenen a veure amb la pobresa, al final.

Es pot dir, per tant que anem cap a un escenari on l'alimentació i les malalties associades es convertiran en un element clau per determinar les classes socials?

Això ja està passant avui en dia. Hi ha aliments per a rics i aliments per a pobres. I els problemes de salut vinculats a allò que mengem com el sobrepès, els problemes cardiovasculars, etc. es donen en classes socials més desfavorides. Per exemple, a casa nostra, l'impacte negatiu en la salut a causa del què mengem ha estat més gran en les persones colpejades per la crisi. Hi ha un informe que va treure fa uns anys la **Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i l'Observatori DESC** que afirmava que quasi la meitat dels afectats per la hipoteca no tenia recursos suficients per a comprar els aliments que necessitaven. I si mires les estadístiques de les comunitats autònomes de l'Estat espanyol que pateixen més obesitat i les compares amb aquelles que tenen més atur, veiem que hi ha una relació directa entre pobresa i mala alimentació. Per això és important la presa de mesures institucionals en aquest camp. L'Administració ha d'incidir més en l'àmbit per tal que tothom pugui començar a menjar bé: prohibir la publicitat enganyosa, regular l'activitat de l'agroindústria, educar als infants en la bona alimentació...

Per exemple, el tema de pujar el preu a les begudes ensucrades va suscitar molta polèmica. No hi ha prou legislació sobre l'alimentació?

Perquè es donin canvis en l'alimentació i la dieta calen canvis polítics. Quan diem canvis polítics, hi ha moltes opcions: posar una taxa a begudes ensucrades, una taxa a productes nocius per la salut, millores en l'etiquetatge perquè que el facin més intel·ligible... Sovint però, és complicat, ja que algunes de les persones que han de legislar tenen vincles estrets amb empreses de l'agroindústria. I les pressions d'aquesta indústria per tal de mantenir els seus privilegis són importants. Fan el possible per evitar que aquestes mesures prosperin. Ja ho vam veure amb la possibilitat de posar taxes a begudes ensucrades a Espanya i com es mobilitzava el sector per pressionar. A més, la dinàmica de portes giratòries també està present a la indústria agroalimentària. Sense anar més lluny, qui en el seu moment va ser directora de l'[Agència Espanyola de Seguretat Alimentària](#), Ángela Lopez de Sá, venia de ser directiva de Coca Cola.

Tampoc l'opinió pública no sé si n'és conscient. Així com amb les farmacèutiques hi ha molta consciència sobre la seva part fosca, no és tan sabuda aquesta part de la indústria agroalimentària?

Veiem que en altres sectors empresarials, els interessos d'aquestes grans multinacionals que van en detriment dels drets fonamentals de les persones ha quedat al descobert. Com deies, és el cas de les farmacèutiques i també de la banca i les constructores pel que fa a les polítiques d'habitatge i l'especulació. Però aquesta mateixa

lògica s'amaga darrere l'agroindústria i a vegades no en som conscients. Cada cop més, les societats occidentals tenen més interès a menjar bé i la gent comença a preocupar-se per l'impacte que té en la salut allò que mengem. A vegades però, ens quedem només en la superfície de la qüestió. És important anar més enllà. La indústria agroalimentària intenta captar també aquesta gent que es preocupa per menjar bé. Es van cooptant l'alimentació sana i saludable i acaben convertint-se en "**Doctor Jekyll i Mister Hyde**".

Es fa negoci, vaja.

Una mateixa empresa et dona un aliment de molt mala qualitat, accessible per a persones amb pocs recursos, i a la vegada, aquesta mateixa multinacional comença a oferir un producte bio, de qualitat, accessible a classes socials més altes. És el cas de Danone: ofereix productes barats plens de sucres i ara comença a treure una línia de producte biològic. Són les dues cares de la moneda. Per tant, no només ens podem quedar amb la idea de canviar els nostres hàbits i menjar bé sinó que cal anar més enllà i veure els interessos de grans empreses que estan fent negoci també amb el nostre desig de menjar sa.

De fet, sembla que l'alimentació ecològica lligada a dinàmiques de mercat global guanya terreny. Per exemple, els supermercats Veritas, que són propietat dels ex propietaris de Caprabo, han augmentat molt les vendes.

Sí, una de les principals amenaces avui en relació amb l'alimentació ecològica és precisament aquest capitalisme verd que busca fer negoci amb les alternatives amb el menjar. Els principis del moviment de l'agricultura ecològica volien trencar amb aquests interessos del capitalisme agrari i, justament reivindicaven una altra manera de produir els aliments respectant la terra i la feina digna de la pagesia a través d'uns circuits de comercialització de proximitat i km0.

I ara, què passa?

En la mesura en què la societat ha estat més predisposada a optar per aquest altre model d'agricultura i alimentació, les grans empreses han vist una oportunitat de negoci. I això vol dir que ens podem trobar, ja passa avui, aliments etiquetats com a ecològics però que vénen de l'altra punta del món, que han estat produïts en condicions precàries... Les mateixes perversions que hem vist en el model agroalimentari tradicional ens les podem trobar, fàcilment, a l'alimentació ecològica. Per això, cal ser-ne conscient i mirar més enllà de l'etiqueta del producte. Per tal que també tingui un element de **transformació sociopolítica**, cal assegurar-nos que sigui un producte de proximitat, que s'hagi elaborat amb criteris de justícia laboral, distribuït en condicions justes...

Parlem de tres o quatre aliments a revisar amb urgència... Quins serien, segons el teu criteri?

Per una banda, cal seguir insistint en l'oli de palma, que últimament és un tema molt present a causa del seu impacte mediambiental i en la salut. Per a mi, uns dels aliments a posar la llum d'alerta ara és la soja. Moltes vegades ens preocupem per si mengem transgènics i no sabem que estan concentrats en unes poques produccions d'aliments, bàsicament la soja i el blat de moro. Acostumem a menjar soja transgènica de manera indirecta a través del consum de carn, ja que molts animals s'alimenten a base de pinso transgènic. I el mateix passa amb el blat de moro. De fet, el consum de carn també s'ha de revisar: mengem massa carn i de mala qualitat. Molts animals viuen en situació insalubre i se'ls sobremedica amb massa antibiòtics. I després això ens passa factura també a la nostra salut. No vol dir que ens fem tots vegetarians, però sí que vigilem la carn que consumim.

Estàs treballant en un nou llibre sobre la maternitat, l'alletament matern, etc. Té relació amb l'alimentació?

Vaig començar a treballar temes de la maternitat, la violència obstètrica i l'alletament matern arran de ser mare. Llavors em vaig adonar que, des d'una **perspectiva feminista**, la maternitat s'ha deixat de banda. Investigant

aquests temes, em vaig adonar que, de la mateixa manera que l'alimentació és un negoci, la **lactància artificial** també ho és. Al llarg de la dècada dels anys 70 es va imposar la lactància artificial i ens van fer creure que era molt millor que donar el pit. Es va criminalitzar l'alletament matern per tal de fer créixer un negoci que fa molts diners. Per sort, la cultura del biberó està canviant molt i ara ja des dels hospitals recomanen donar la teta. Tot i això, si parlem de, per exemple, lactància de llarga durada en infants que ja no són nadons, encara ens trobem amb molts prejudicis. Per aquest motiu crec que encara cal seguir amb la feina de normalitzar la lactància materna. I, més enllà d'informar les dones i recomanar-los que donin el pit, cal acompanyar-les en aquest procés i no només proporcionar-los la informació.

Etiquetes: [Esther Vivas](#), [alimentació](#), [agricultura](#), [agricultura i alimentació](#)

URL d'origen: <https://xarxanet.org/social/noticies/esther-vivas>